

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 28ης Απριλίου 2010

σχετικά με την πρωτοβουλία κοινού προγραμματισμού στην έρευνα με τίτλο «Γεωργία, επισιτιστική ασφάλεια και κλιματική αλλαγή»

(2010/253/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 181,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι στην κλιματική αλλαγή επειδή εξαρτώνται άμεσα από τις κλιματικές συνθήκες, ενώ οι εκπομπές από τις αγροτικές δραστηριότητες στην Ένωση αντιπροσωπεύουν το 14 % των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.
- (2) Η κλιματική αλλαγή αποτελεί μία από τις κυριότερες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει η γεωργία προκειμένου να θρέψει τον πληθυσμό της γης, ο οποίος μέχρι το 2050 αναμένεται να ανέλθει στα 9 δισεκατ.
- (3) Η παγκόσμια ζήτηση για τρόφιμα αναμένεται να αυξηθεί κατά 50 % μέχρι το 2030 και να έχει διπλασιαστεί μέχρι το 2050, ενώ προβλέπεται και ταυτόχρονη έντονη αύξηση της ζήτησης βιομάζας για μη επισιτιστικούς σκοπούς.
- (4) Η γεωργία και η δασοκομία αντιμετωπίζουν έντονα αυξανόμενη ζήτηση βιομάζας για μη επισιτιστικούς σκοπούς που υποκινείται από προσπάθειες περιορισμού των επιπτώσεων σε άλλους κλάδους και από την ανάγκη μετάβασης σε οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών.
- (5) Τα παγκόσμια αποθέματα ορισμένων βασικών ειδών διατροφής έχουν μειωθεί και η κορύφωση των τιμών των τροφίμων, σαν και αυτήν που παρατηρήθηκε το 2008, είναι πιθανόν να καταστεί συχνότερη, εάν η αυξανόμενη ζήτηση δεν μπορεί να καλυφθεί με συνέπεια από την προσφορά.
- (6) Η κλιματική αλλαγή μπορεί να επηρεάσει την απόδοση των καλλιεργειών, τη διαχείριση του ζωικού κεφαλαίου και τη γεωγραφική θέση της παραγωγής και να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο γεωργικό εισόδημα, στη χρήση των γαιών και στις αγροτικές οικονομίες σε ορισμένες περιφέρειες της Ένωσης.
- (7) Ο αγροτικός κλάδος τροπικών και υποτροπικών χωρών, ιδίως στην Αφρική νοτίως της Σαχάρας, είναι ιδιαίτερα ευάλωτος στην κλιματική αλλαγή και κάθε μεγάλη επισιτιστική κρίση στις εν λόγω περιοχές μπορεί να έχει επιπτώσεις στην Ευρώπη.
- (8) Απαιτούνται συντονισμένες δράσεις προκειμένου οι εν λόγω συνδυασμένοι κίνδυνοι να μην οδηγήσουν σε ανεπανόρθωτες ζημιές και για να επιτευχθεί βιώσιμη προσφορά τροφίμων υπό μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες.
- (9) Η παρούσα πρωτοβουλία κοινού προγραμματισμού αφορά επίσης και την εξέλιξη της κοινής γεωργικής πολιτικής.
- (10) Κατά τη συνεδρίαση της 3ης Δεκεμβρίου 2009, το Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα» αναγνώρισε τη «Γεωργία, επισιτιστική ασφάλεια και κλιματική αλλαγή» ως πεδίο στο οποίο ο κοινός προγραμματισμός θα προσέδιδε σημαντική προστιθέμενη αξία στις τρέχουσες, αποσπασματικές προσπάθειες των κρατών μελών στον τομέα της έρευνας. Ως εκ τούτου, ενέκρινε συμπεράσματα στα οποία αναγνωρίζει την ανάγκη δρομολόγησης μιας πρωτοβουλίας κοινού προγραμματισμού επί του θέματος και κάλεσε την Επιτροπή να συνεισφέρει στην ανάλυσή της. Επιπλέον, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε εκ νέου ότι ο κοινός προγραμματισμός είναι μια διαδικασία της οποίας ηγούνται τα κράτη μέλη και όπου η Επιτροπή ενεργεί ως διαμεσολαβητής.
- (11) Ο κοινός προγραμματισμός της έρευνας στον τομέα της γεωργίας, της επισιτιστικής ασφάλειας και της κλιματικής αλλαγής θα ενθαρρύνει την ομαδοποίηση των δεξιοτήτων, της γνώσης και των πόρων, με στόχο την προώθηση της έρευνας για την αντιμετώπιση, αφενός της πρόκλησης της επισιτιστικής ασφάλειας και, αφετέρου, της απειλής που συνιστούν η κλιματική αλλαγή, η παγκόσμια δημογραφική αύξηση και η ζήτηση για τρόφιμα και βιομάζα για μη επισιτιστικούς σκοπούς.
- (12) Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που τίθενται στην παρούσα σύσταση, τα κράτη μέλη πρέπει να συνεργαστούν με την Επιτροπή στη διερεύνηση του ενδεχομένου ανάληψης πρωτοβουλιών εκ μέρους της ώστε να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην κατάρτιση και υλοποίηση του στρατηγικού ερευνητικού θεματολογίου. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να συνεργαστούν με τη μόνιμη επιτροπή γεωργικής έρευνας για να εξασφαλίσουν ότι οι δραστηριότητες κοινού προγραμματισμού συντονίζονται με το ευρύτερο θεματολόγιο της γεωργικής έρευνας.

- (13) Προκειμένου η Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της εν λόγω πρωτοβουλίας κοινού προγραμματισμού,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναπτύξουν κοινή θεώρηση του τρόπου με τον οποίο η συνεργασία και ο συντονισμός στον τομέα της έρευνας στο επίπεδο της Ένωσης μπορούν να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της επισιτιστικής ασφάλειας και την απειλή που συνιστούν η κλιματική αλλαγή, η αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού και η ζήτηση για τρόφιμα και βιομάζα για μη επισιτιστικούς σκοπούς.
2. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να καταρτίσουν κοινό στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο, στο οποίο θα καθορίζονται οι μεσομακροπρόθεσμες ερευνητικές ανάγκες και οι στόχοι στον τομέα της επισιτιστικής ασφάλειας μέσω προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και ελαχιστοποίησής τους. Το στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο πρέπει να περιέχει σχέδιο υλοποίησης, στο οποίο θα καθορίζονται προτεραιότητες και χρονοδιαγράμματα και θα εξειδικεύονται οι δράσεις, τα μέσα και οι πόροι που απαιτούνται για την υλοποίησή του.
3. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συμπεριλάβουν τις ακόλουθες δράσεις στο στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο και στο σχέδιο υλοποίησης:
 - α) εντοπισμός και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με συναφή εθνικά προγράμματα και ερευνητικές δραστηριότητες·
 - β) ενίσχυση κοινών αναλύσεων προοπτικής και ικανοτήτων αξιολόγησης τεχνολογίας προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεχής παρακολούθηση των αναδυόμενων και νέων απειλών και η τακτική δημοσίευση σχετικών εκθέσεων·
 - γ) ανταλλαγή πληροφοριών, πόρων, βέλτιστων πρακτικών, μεθοδολογιών και κατευθυντήριων γραμμών·
 - δ) εντοπισμός πεδίων ή ερευνητικών δραστηριοτήτων που θα ωφελούνταν από τον συντονισμό ή τις κοινές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ή την ομαδοποίηση πόρων·
 - ε) καθορισμός των διαδικασιών διεξαγωγής κοινής έρευνας στα πεδία που αναφέρονται στο στοιχείο δ)·
- στ) κατά περίπτωση, από κοινού χρήση υφιστάμενων ερευνητικών υποδομών ή ανάπτυξη νέων τεχνικών μέσων·

- ζ) εξαγωγή και διάδοση της γνώσης, της καινοτομίας και των διεπιστημονικών προσεγγίσεων σε άλλες περιοχές της Ευρώπης και παγκοσμίως και εξασφάλιση της αποτελεσματικής χρήσης των αποτελεσμάτων της έρευνας για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και χάραξης πολιτικής·

- η) ενθάρρυνση της στενότερης συνεργασίας ανάμεσα στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και της ανοικτής καινοτομίας μεταξύ διάφορων επιχειρηματικών κλάδων·

- θ) συνυπολογισμός των μεταβαλλόμενων αναγκών των καταναλωτών και εκείνων του κλάδου των γεωργικών προϊόντων διατροφής στην Ένωση κατά τον καθορισμό των στόχων των συναφών προγραμμάτων.

4. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συστήσουν κοινή διαχειριστική δομή στον τομέα της γεωργίας, της επισιτιστικής ασφάλειας και της κλιματικής αλλαγής, με την εντολή να καθορίσει κοινούς όρους, κανόνες και διαδικασίες συνεργασίας και συντονισμού και να παρακολουθεί την υλοποίηση του στρατηγικού ερευνητικού θεματολογίου.
5. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να υλοποιήσουν από κοινού το στρατηγικό ερευνητικό θεματολόγιο, μεταξύ άλλων και διαμέσου των εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων τους ή άλλων εθνικών ερευνητικών δραστηριοτήτων.
6. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με την Επιτροπή με στόχο τη διερεύνηση του ενδεχομένου ανάληψης πρωτοβουλιών εκ μέρους της για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην κατάρτιση και υλοποίηση του στρατηγικού ερευνητικού θεματολογίου, καθώς και τον συντονισμό των κοινών προγραμμάτων με άλλες πρωτοβουλίες της Ένωσης στον εν λόγω τομέα.
7. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με την Επιτροπή για να εξετάσουν πιθανούς τρόπους συμμετοχής του γεωργικού κλάδου και άλλων ενδιαφερόμενων στην εφαρμογή των αποτελεσμάτων που θα επιτευχθούν, καθώς και τρόπους καλύτερης ένταξης της πρωτοβουλίας κοινού προγραμματισμού στη διαμόρφωση της κοινής γεωργικής πολιτικής.
8. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με την Επιτροπή για να χρησιμοποιήσουν όλα τα συναφή μέσα της πολιτικής για την καινοτομία προκειμένου να διευκολύνουν τη μετατροπή των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε προϊόντα και υπηρεσίες, και ιδίως προκειμένου να καταστούν όλες οι μορφές καινοτομίας προσιτές στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των αγροτών.

9. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με την Επιτροπή για να εξετάσουν πιθανές μορφές διαβούλευσης και συνεργασίας στον εν λόγω τομέα με τους ενδεικνυόμενους φορείς ή ομάδες σε διεθνές επίπεδο.
10. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με τη μόνιμη επιτροπή γεωργικής έρευνας για να εξασφαλίσουν τον συντονισμό των δραστηριοτήτων κοινού προγραμματισμού με το ευρύτερο θεματολόγιο της γεωργικής έρευνας.
11. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της εν λόγω πρωτοβουλίας κοινού προγραμματισμού.

Βρυξέλλες, 28 Απριλίου 2010.

Για την Επιτροπή
Máire GEOGHEGAN-QUINN
Μέλος της Επιτροπής
